

МОВОЮ ФАРБИ
MIT DER SPRACHE DER FARBE

2018

МОВОЮ СЛОВА
MIT DER SPRACHE DES WORTES

Botschaft der Ukraine
in der Bundesrepublik
Deutschland

**UKRAINISCH >>>
DEUTSCHES
SPRACHENJAHR
2017/2018**

МОВА ОБ'ЄДНУЄ! || SPRACHE VERBINDET!

З нагоди 25-річчя встановлення дипломатичних відносин між Україною та Німеччиною й з метою подальшого розвитку співпраці в галузі освіти та культури міністрами закордонних справ обох країн у 2016 році було прийняте рішення про проведення Українсько-німецького року мов 2017/2018.

Починаючи з літа 2017 та до літа 2018 року протягом Українсько-німецького року мов для широкого кола зацікавлених передбачена різностороння програма заходів, присвячених українській мові в Німеччині та німецькій в Україні – літературні читання, музичні фестивалі, виставки, програми обміну, літні школи, конференції та багато іншого.

Дві етнічні українки з Мюнхена – художниця Наталія Жураковська, доцент університету й перекладачка Олена Новікова, та учні різних національностей з художньої школи у Баварській столиці роблять свій внесок в Українсько-німецький рік мов 2017/2018 і пропонують до Вашої уваги в цьому двомовному календарі мовою фарби та мовою слова своє бачення батьківщини, її мови та її культури з Німеччини й сподіваються, що і для Вас Україна та її столиця Київ стануть тепер набагато ближчими.

Zum 25. Jahrestag der Aufnahme der diplomatischen Beziehungen zwischen der Ukraine und Deutschland und mit dem Ziel des weiteren Ausbaus der Zusammenarbeit in den Bereichen Bildung und Kultur beschlossen die Außenminister beider Länder das ukrainisch- deutsche Sprachenjahr 2017/2018 durchzuführen.

Vom Sommer 2017 bis zum Sommer 2018 ist für das ukrainisch-deutsche Sprachenjahr eine Vielzahl von Veranstaltungen für alle Interessenten geplant, die der ukrainischen Sprache in Deutschland und der deutschen in der Ukraine gewidmet sind, darunter Autorenlesungen, Musikfestivals, Ausstellungen, Austauschprogramme, Sommerschulen, Konferenzen und vieles mehr.

Zwei gebürtige Ukrainerinnen aus München – Künstlerin Natalia Žurakowska, Universitätslektorin und Übersetzerin Olena Novikova, und Kinder verschiedener Nationalitäten aus der Kunstschule in der bayerischen Hauptstadt möchten mit diesem zweisprachigen unterhaltsamen Kalender ihren Beitrag zum ukrainisch-deutschen Sprachenjahr 2017/2018 leisten und bieten Ihnen mit der Sprache der Farbe und mit der Sprache des Wortes das Bild ihres Heimatlandes, seiner Sprache und seiner Kultur in Deutschland an. Sie hoffen, Ihnen dadurch die Ukraine und ihre Hauptstadt Kyiv näher gebracht zu haben.

ЗМІСТ || INHALTSVERZEICHNIS

СІЧЕНЬ || JANUAR

ТАРАС ШЕВЧЕНКО || TARAS ŠEVČENKO (1814-1861)

ЛЮТИЙ || FEBRUAR

ДМИТРО ПАВЛИЧКО || DMYTRO PAVLYČKO (*1929)

БЕРЕЗЕНЬ || MÄRZ

ОКСАНА ЗАБУЖКО || OKSANA ZABUŽKO (*1960)

КВІТЕНЬ || APRIL

ПАВЛО ЗАГРЕБЕЛЬНИЙ || PAVLO ZAHREBEL'NYJ (1924-2009)

ТРАВЕНЬ || MAI

ІВАН БАГРЯНИЙ || IVAN BAHRJANYJ (1907–1963)

ЧЕРВЕНЬ || JUNI

ЛЕВКО БОРОВИКОВСЬКИЙ || LEVKO BOROVIKOV'S'KYJ (1806–1889)

ЛИПЕНЬ || JULI

ІВАН НЕЧУЙ-ЛЕВИЦЬКИЙ || IVAN NEČUJ-LEVYČ'KYJ (1838-1912)

СЕРПЕНЬ || AUGUST

ІВАН ДРАЧ || IVAN DRAČ (*1936)

ВЕРЕСЕНЬ || SEPTEMBER

ВАСИЛЬ СТУС || VASYL' STUS (1938–1985)

ЖОВТЕНЬ || OKTOBER

ЄВГЕН ГРЕБІНКА || JEVEN HREBINKA (1812–1848)

ЛИСТОПАД || NOVEMBER

ПАНТЕЛЕЙМОН КУЛІШ || PANTELEJMON KULIŠ (1819–1897)

ГРУДЕНЬ || DEZEMBER

ОЛЬГА КОБИЛЯНСЬКА || OL'HA KOBYLJANS'KA (1863–1942)

Victoria Karatzidou, 11 Jahre

Januar

Січень

MONTAG	DIENSTAG	MITTWOCH	DONNERSTAG	FREITAG	SAMSTAG	SONNTAG
1	2	3	4	5	6	7
1 Neujahr					Hi. Drei Könige*	
8	9	10	11	12	13	14
2						
15	16	17	18	19	20	21
3						
22	23	24	25	26	27	28
4						
29	30	31				
5						

ТАРАС ШЕВЧЕНКО || TARAS ŠEVČENKO (1814-1861)

ДАВНОМИНУЛІ ЧАСИ

Далеко, дуже далеко від мого любого, мого прекрасного, мого бідного рідного краю, я люблю іноді, дивлячись на широкий безлюдний степ, перенестися думкою на берег широкого Дніпра й сісти десь, хоч би, наприклад, у Трахтемирові, в тіні розлогої верби й дивитися на позолочену заходом сонця панораму. А на темному тлі тієї широкої панорами, як алмази, горять переяславські церкви Божі, а одна з них найясніше від усіх виблискує своєю золотою банею: то собор, збудований Мазепою. І багато-багато різних подій воскресає в пам'яті моїй, коли я уявляю собі цю чарівну панораму. Але частіше за все я лелію свою старечу уяву образами золотоголового, садами сповитого й тополями увінчаного Києва. І після світлої, непорочної радості, навіяної образом твоєї нев'янучої краси, спаде на моє осиротіле, старе серце туга, і я переносуюся в давно минулі віки і бачу його, сивоволосого, поважного, лагідного старця: з писаною великою книгою в руках він проповідує здивованим дикунам своїм і кровожерним, користолобним поклонникам Одіна. Який же прекрасний був ти в цій ризі лагідності й любомудрія, святий мій і незабутній старче!

І ми зрозуміли твої кроткі глаголи, і тебе, як старого й непотрібного вчителя, не вигнали, забули, а одягли тебе, як Гориню-богатиря, в кріпкий панцир. Спочатку ми очерствили твоє серце усобицями, кровозмішеннями і братовбивствами, зробили з тебе справжнього варяга, а потім уже одягли в панцир і поставили стерегти поневолене плем'я й зайдами зневажену, самим Богом заповідану тобі святиню.*

VERGANGENE ZEITEN

Wenn ich weit weg bin, sehr weit weg von meiner lieben, meiner wunderschönen, armen Heimat, dann mag ich manchmal, wenn ich über die weite menschenleere Steppe schaue, in Gedanken am Ufer des breiten Dnepr verweilen und mich irgendwo hinsetzen, so wie z. B. in Trachtemirov, in der Kühle unter einer weitverzweigten Weide, und auf das von der untergehenden Sonne vergoldete Panorama schauen; vor dem Hintergrund dieses weiten Panoramas glühen wie funkelnde Diamanten die Perejaslaver Gotteskirchen, und eine von ihnen funkelt mit ihrer goldenen Kuppel am hellsten – das ist die von Mazepa erbaute Kathedrale. Und viele, viele mannigfaltige Ereignisse kommen mir in Erinnerung, wenn ich mir dieses zauberhafte Panorama vorstelle. Am allermeisten aber erfreue ich meine alten Erinnerungen mit den Bildern von Kiev mit seinen goldenen Kuppeln, mit Gärten umkränzt und mit Pappeln geschmückt. Und nach der reinen unschuldigen Begeisterung, der großen Begeisterung, die inspiriert ist durch das Anschauen Deiner unsterblichen Schönheit, breitet sich Trauer auf mein verwaistes altes Herz, und ich begeben mich in schon längst vergangene Zeiten und sehe ihn, den silberhaarigen, ehrwürdigen und ruhigen alten Mann mit einem großen handgeschriebenen Buch in Händen, - und ich sehe, wie er den verwunderten Wilden, den raubgierigen und blutdürstigen Anbetern von Odin predigt. Wie wunderschön warst Du doch in diesem Priesterornat der Schweigsamkeit und Weisheitsliebe, mein heiliger und unvergesslicher Alter!

Und wir haben Deine sanften Worte verstanden und haben Dich nicht verstoßen und nicht vergessen wie einen alten und nutzlosen Lehrer, sondern kleideten Dich wie den Helden Gorynja in eine starke Rüstung. Zuerst verhärteten wir Dein zartes Herz mit Streitigkeiten, Inzest und Bruderkriegen, wir machten aus Dir einen echten Waräger und dann bekleideten wir Dich jedoch mit einem Panzer und stellten Wachen auf um die unfreie Sippe und um das durch die Eindringlinge entehrte, Dir von Gott selbst vermachte Heiligtum.*

Maria Ordynska, 13 Jahre

April

Квітень

MONTAG	DIENSTAG	MITTWOCH	DONNERSTAG	FREITAG	SAMSTAG	SONNTAG
						1 Ostersonntag
2	3	4	5	6	7	8
14 Ostermontag						
9	10	11	12	13	14	15
15						
16	17	18	19	20	21	22
16						
23	24	25	26	27	28	29
17						
30						
18						

ПАВЛО ЗАГРЕБЕЛЬНИЙ || PAVLO ZAHREBEL'NYJ (1924-2009)

ДИВО

Київ приймав церкву Софії дивуванням і захопленням. Ішли поглянути на диво свої люди – багаті й бідні, тупоголові й вразливі душею, приходили, приїздили, приповзали немичні в сподіванні зцілення, були тут удови, сироти, жебраки, сліпці й хромці, завзяті каліки перехожі в своїй скруті калічій. Не всі діставалися досередини, багато хто дивився на церкву зокола, та й того було досить, щоб розносити вість по всіх землях про київське диво.

На київських торжищах схід сходився з заходом, північні землі зустрічалися з південними, тут були булгари волзькі з хутрами, німці з буштином, і красними сукнами, та світлими шоломами латинськими, угри з скакунами та іноходцями, степовики з соком і кожами, сурожани з сіллю і легкими тканинами, прянощами, винами і травами духмяними, греки візантійські з багатими паволоками, дорогим одягом, килимами і сап'яном, посудом срібним і золотим, ладаном і красками, були тут і купці руські: новгородці, полочани, псковичі, смольняни, суздальці – і кожен з них теж ішов подивитися на храм, і котилася хвала по всіх землях.

Серед того людського юрмовища непостереженою, мабуть, зосталася б дівчина, яка прийшла до Софії одного весняного дня, але не зникла та дівчина, як решта відвідувачів, приходила знову і знову, ставала завжди на тому самому місці, дивилась завжди на те саме, не помічала в соборі більше нічого, окрім Оранти, так ніби хотіла надовго заховати в очах її розблиск.

Хто ж то знав, що вразило дівчину в постаті Богоматері? Чи її маєстатична велич, завдяки якій панувала тут над усім? Чи, може, глибока синява, яка йшла від неї? Чи пасувала їй урочиста дикість очей, переляканих пишними шатами? Може, для тої дівчини, що прийшла, мабуть, з далекої пущі або з степу, Оранта була не Богородицею-заступницею, а босоногою красунею з степового роздолля, пригніченою візантійськими знаками влади і пихи? Ніхто не знав того.

Ніхто не зазирає дівчині до очей, а якби зазирнув, то відзначив би, що в них дикості ще більше, ніж у очах Оранти, тільки дикість та нескорена, нелякана, сизо-весела.

DAS WUNDER

Kyjiv begrüßte die Sophien-Kirche bewundernd und begeistert. Seine Menschen gingen, um das Wunder zu sehen – Reiche und Arme, Dumme und Empfindsame, sie kamen zu Fuß, sie fuhren, die Kranken schleppten sich herbei in der Hoffnung auf Heilung, Witwen waren hier, Waisen, Bettler, Blinde und Hinkende, verbitterte vorübergehende Krüppel mit der Last ihrer Leiden. Nicht alle gelangten in ihre Mitte, viele betrachteten die Kirche von außen, jenes war aber auch genug, um die Nachricht über das Wunder von Kyjiv in alle Lande hinauszutragen. In den Kyjiver Handelszentren kam der Osten mit dem Westen zusammen, die nördlichen Länder trafen sich mit den südlichen, hier waren Wolga-Bulgaren mit Pelzen, Deutsche mit Bernstein, schönen Wollstoffen und hellleuchtenden römischen Helmen, Ungarn mit Rennpferden und Zeltern, Steppenbewohner mit Vieh und Leder, Surožer mit Salz und leichten feinen Webereien, Gewürzen, Weinen und duftenden Kräutern, byzantinische Griechen mit kostbaren Seidenstoffen, teuren Gewändern, Teppichen und Saffianleder, Geschirr aus Silber und Gold, Weihrauch und Farben; hier waren auch russische Kaufleute: Novgoroder, Poločaner, Pskover, Smolensker, Suzdaler – und jeder von ihnen ging auch hin, um die Kathedrale zu betrachten, und die Lobpreisung verbreitete sich über alle Lande!

Inmitten jener Menschenmasse wäre vielleicht ein Mädchen unbemerkt geblieben, welches an einem Frühlingstag zur Sophien-Kathedrale kam; jenes Mädchen verschwand aber nicht wie der Rest der Besucher, sie kam wieder und wieder, stellte sich an denselben Platz, betrachtete immer dasselbe; es schien, sie bemerkte in der Kathedrale nichts mehr außer der Oranta, so als wollte sie für lange Zeit ihren Strahlenglanz in den Augen verbergen.

Wer wusste denn, was das Mädchen an der Gestalt der Muttergottes erstaunte? Etwa ihre majestätische Glorie, mit der sie hier über alles herrschte? Oder etwa vielleicht das tiefe Himmelsblau, das von ihr ausging? Oder gefiel ihr die feierliche Wildheit der Augen, die erschrocken waren von dem prächtigen Gewölbe über ihr? Vielleicht war für jenes Mädchen, das möglicherweise aus dem weit entfernt gelegenen Wald oder der Steppe kam, die Oranta nicht die Gottesmutter und Schutzheilige, sondern eine barfüßige Schönheit aus der Steppenweite, unterdrückt von byzantinischer Macht und Überheblichkeit?

Niemand wusste es.

Niemand schaute dem Mädchen in die Augen, wenn aber jemand hineingeschaut hätte, dann wäre es ihm bewusst geworden, dass in ihnen noch mehr Wildheit war als in den Augen der Oranta, nur war jene Wildheit eine standhafte, nicht einzuschüchternde, taubenblaue und fröhliche.

Alice Janakiev, 14 Jahre

Малюнки: учні художньої школи 'Веселка' та Наталія Жураковська
 Тексти й переклади: Олена Новікова
 Дизайн: Наталія Жураковська
 Комп'ютерне оформлення: Єгор Могильник
 Видавці: Наталія Жураковська, Олена Новікова

Координатор проекту: Олена Новікова

Copyright © цього видання Наталія Жураковська, Олена Новікова
 Copyright © уривків з творів див. Джерела

Bilder: Kinder der Kunstschule 'Regenbogen' und Natalia Žurakowska
 Texte und Übersetzungen: Olena Novikova
 Design: Natalia Žurakowska
 Gestaltung & Computersatz: Egor Mohilnik
 Herausgeber: Natalia Žurakowska, Olena Novikova

Koordinatorin des Projekts: Olena Novikova

Copyright © dieser Ausgabe Natalia Žurakowska, Olena Novikova
 Copyright © der verschiedenen Beiträge siehe Quellenverzeichnis

Die Herausgeber danken allen Inhabern der Rechte für die Genehmigung zum Abdruck und Übersetzung der Texte.

Für einige Texte waren Inhaber der Rechte leider nicht zu ermitteln;
 Rechthaber dieser Texte werden gebeten, sich an die Herausgeber zu wenden.

© Vermerk / Copyright- und Urheberrechtshinweis:

Die hier veröffentlichten Bilder, Gedichte, Texte und Logos sind urheberrechtlich geschützt.

Alle Rechte vorbehalten. Nachdruck, Übersetzung - auch auszugsweise - sowie die Vervielfältigung und Verbreitung jeglicher Art in Medien wie Film, Funk, Fernsehen, Internet und elektronischen Systemen nur mit ausdrücklicher Genehmigung des jeweiligen Rechteinhabers.

Druck: VS Druck + Versand e.K.